gemeente Berkelland

| | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| Zaaknummer | : | 137406 | | | |
| **Raadsvergadering** | : | **15-02-2022** | | | |
| **Onderwerp** | : | **Beleidsdoelstellingen jeugdhulp** | | | |
| Collegevergadering | : | 04-01-2022 | | | |
| Portefeuillehouder | : | Wethouder G.P.L. ter Denge | | | |
| Steller | : | Zwet, H.H.J van, Team Opdrachtgeverschap C | tel. | : | 0618201206 |

**Te nemen besluit**

1. De beleidsdoelstellingen jeugd met bijbehorende indicatoren vaststellen:
- Alle jongeren krijgen de kans hun talenten optimaal te ontwikkelen
- Alle jongeren ontwikkelen zich en groeien op in een veilige leefomgeving
- Alle jongeren hebben een gezonde leefstijl
- Zoveel mogelijk jongeren met jeugdhulp wonen ‘zo thuis mogelijk’
- Alle jongeren met jeugdhulp (inclusief jeugdbescherming) krijgen de juiste zorg op de juiste plek
- Alle jongeren vanaf 16 jaar met jeugdhulp hebben perspectief op werk, onderwijs, eigen woonruimte, relatie

**Waarom dit voorstel en wat is het effect**

Uw raad heeft op basis van het Rekenkameronderzoek ‘Zicht op de jeugdhulp In Berkelland’ (2019) besloten dat u, aanvullend op bestaande beleidsdoelstellingen voor jeugd, specifieke beleidsdoelstellingen voor jeugdhulp wilt vaststellen. Vervolgens is op 23 juni 2020 door uw raad besloten om enkele scenario's voor te leggen. Tijdens de commissievergadering van 1 december 2020 zijn drie scenario's met beleidsdoelstellingen besproken. Toen heeft u de voorkeur uitgesproken voor een combinatie van twee scenario's: een scenario met drie preventieve doelstellingen en een scenario met drie doelstellingen die zich specifiek richten op jeugdhulp (zie de toelichting voor een korte weergave van de scenario’s en de uitkomst van de bespreking). Omdat u evenveel waarde hecht aan een sterke preventieve basis voor alle jongeren als aan passende zorg voor jongeren die dit nodig hebben. Met dit raadsvoorstel stelt u een set aan beleidsdoelstellingen jeugd vast. Deze zijn geoperationaliseerd tot beleidsindicatoren. Zie daarvoor de bijlage. Hiermee geeft u extra richting aan het beleid voor de Berkellandse jeugd en de mogelijkheid om het effect te monitoren. Met de verantwoordingsrapportage voor de zomer 2022 wordt de eerste monitor op deze indicatoren opgeleverd.

**Argumentatie**

*1.1 Extra richting aan beleid voor jeugd en extra monitoringsmogelijkheden*
Door het vaststellen van de beleidsdoelstellingen jeugd en de bijbehorende beleidsindicatoren geeft uw raad extra richting aan het beleid voor de Berkellandse jeugd en heeft u de mogelijkheid om het effect te monitoren;

*1.2 Aanbeveling van Rekenkamercommissie wordt uitgevoerd*
Een belangrijke aanbeveling van de rekenkamercommissie naar aanleiding van het rapport *'Zicht op jeugdhulp'* (2019) wordt hiermee uitgevoerd: operationaliseer beleidsdoelstellingen (specifiek gericht op jeugdhulp) en ontwikkel een monitor. De beleidsdoelstellingen zijn

In te vullen door Griffie:

Commissievergadering
Afhandelingsvoorstel voor raad:
0 hamerstuk
0 bespreekstuk
0 anders, nl

Raadsvergadering
0 zonder hoofdelijke stemming
0 met algemene stemmen
0 stemmen voor, stemmen tegen
0 aangenomen
0 verworpen

tevens geoperationaliseerd tot beleidsindicatoren. De indicatoren worden toegevoegd aan de verantwoordingsrapportage die het college jaarlijks rond de zomer aan de gemeenteraad aanbiedt;

*1.3 Integraal karakter van beleidskader Samen Denken, Samen Doen blijft intact*
In 2018 is met het vaststellen van het beleidskader 'Samen Denken, Samen Doen' een stevige basis gelegd voor integraal beleid en werken vanuit de bedoeling. Toen zijn vijf thema's bepaald met doelstellingen die voor alle doelgroepen (waaronder jeugd) gelden. De bestaande doelstellingen worden nu aangevuld met specifieke doelstellingen voor jeugd. Daarmee houden we het integrale karakter van het beleid in tact.

*1.4 Een sterke preventieve basis én passende zorg voor jongeren die dit nodig hebben*
Met deze set beleidsdoelstellingen kiest u enerzijds voor een sterke preventieve basis voor alle jongeren. Vanuit het gedachtegoed van *Positieve gezondheid* (Huber 2012): gezondheid is het vermogen zich aan te passen en eigen regie te voeren, in het licht van de fysieke, emotionele en sociale uitdagingen van het leven. En anderzijds voor passende zorg voor jongeren die dit nodig hebben: op tijd, ‘zo thuis mogelijk’ en met toekomstperspectief. Deze keuze doet bovendien recht aan de brede uitgangspunten van de Jeugdwet: preventie, normaliseren, zorg zo nabij mogelijk organiseren, één plan voor één gezin.

**Kanttekeningen en risico’s**

*Focus kan versnipperen door breed palet aan doelstellingen*
U kiest voor een breed palet aan doelstellingen. Het risico is dat de focus daardoor versnippert en minder meetbaar resultaat wordt behaald dan als u zou kiezen voor minder doelstellingen. Het brede palet doet wel recht aan de Jeugdwet.

*Sommige monitors worden niet jaarlijks uitgevoerd*
Bij de beleidsindicatoren maken we gebruik van bestaande monitors (zoals van de GGD, het CBS, Veilig Thuis, Duo). Voor sommige beleidsindicatoren geldt dat de monitors waarop wij ons baseren niet jaarlijks plaatsvinden. Dit is overigens nu ook al het geval bij bepaalde indicatoren in de verantwoordingsrapportage. Dit geldt met name voor de preventieve indicatoren. Wij schatten dit risico laag in, omdat het effect van preventie op langere termijn pas zichtbaar wordt (5 tot 10 jaar).

*Eerste monitor wordt zomer 2022 opgeleverd*
Voor de zomervakantie is een natuurlijk moment om de monitor op de extra beleidsdoelstellingen op te leveren. Dat is namelijk het moment waarop u jaarlijks de verantwoordingsrapportage over het sociaal domein krijgt aangeboden. De oorspronkelijke planning voorzag erin de metingen op de nieuwe beleidsindicatoren mee te nemen in de verantwoordingsrapportage van deze zomer. Dit wordt door latere agendering de verantwoordingsrapportage voor de zomervakantie 2022.

**Financiën**
Er zijn geen financiële consequenties verbonden aan dit voorstel. De uitvoering van de Jeugdwet, de jeugdgezondheidszorg en andere jeugd gerelateerde onderwerpen is gedekt in de huidige begroting. Het voorstel scherpt uiteraard wel de richting van beleid en de uitvoering.

**VN verdrag rechten van mensen met een beperking**
Niet van toepassing

**Communicatie (in-en extern)**
*Samenvatting/kernboodschap*
De gemeenteraad heeft op basis van het Rekenkameronderzoek *‘Zicht op de jeugdhulp In Berkelland’* (2019) specifieke beleidsdoelstellingen voor jeugdhulp vastgesteld. Deze zijn aanvullend aan de bestaande beleidsdoelstellingen van het beleidskader 'Samen Denken, Samen Doen'. Daarmee geeft de gemeenteraad extra richting aan het beleid voor de Berkellandse jeugd en kan zij het effect monitoren.

**Initiatief, participatie en rol gemeente**
De Rekenkamercommissie heeft op basis van het rapport *'Zicht op jeugdhulp'* (2019) aanbevelingen voor Berkelland gedaan. Vervolgens heeft het college aan uw raad een plan van

aanpak gepresenteerd voor de opvolging van deze aanbevelingen. Een van de onderdelen was het uitwerken van scenario's voor beleidsdoelstellingen jeugd, waarbij gebruik is gemaakt van een verkennend onderzoek naar beleidskaders jeugd van andere gemeenten. De raadscommissie sociaal en bestuur heeft in december 2020 drie voorgelegde scenario's besproken en een voorkeur uitgesproken voor een combinatie van twee scenario's. Zie de toelichting voor een korte weergave van de scenario's en de uitkomst van de bespreking.
De Jongerenraad en de Welzijnsraad hebben beiden een advies uitgebracht op basis van het voorstel. Deze adviezen zijn als bijlagen opgenomen.

**Planning en evaluatie**
Met de verantwoordingsrapportage voor de zomer in 2022 wordt de eerste monitor op deze indicatoren opgeleverd. Dit wordt jaarlijks herhaald.
Elk nieuw beleid in het sociaal domein wordt vanaf nu getoetst aan deze beleidsdoelstellingen jeugd. Ook worden de beleidsdoelstellingen verwerkt bij een nieuwe wijzigingsronde van de verordening voor het sociaal domein. Zo zorgen we ervoor dat deze doelstellingen leidend zijn in alles wat we voor jeugd in Berkelland doen.

**Alternatieven**
Een alternatief is om geen extra beleidsdoelstellingen jeugd vast te stellen. Hiermee loopt het vastgestelde beleid door zonder aanscherping voor jeugd. Aangezien de aanbeveling van de rekenkamercommissie dan niet wordt overgenomen, is hier niet voor gekozen.
Een ander alternatief is om andere beleidsdoelstellingen vast te stellen. Echter het proces dat uw raad gelopen heeft, geeft hier geen aanleiding voor. Er zijn middels drie scenario's ook andere beleidsdoelstellingen aan uw raad voorgesteld. Het ging om een scenario met enkel preventieve doelstellingen (scenario 1), een met enkel jeugdhulp doelstellingen (scenario 2) en een scenario met één preventieve en drie jeugdhulp doelstellingen (scenario 3). Uw raad heeft de voorkeur uitgesproken voor een samenvoeging van scenario 1 en 2, omdat u evenveel waarde hecht aan een sterke preventieve basis voor alle jongeren als aan passende zorg voor jongeren die dit nodig hebben. Door de keuze voor een samenvoeging van deze scenario's zijn alle voorgestelde indicatoren behouden. Zie de toelichting voor een korte weergave van de scenario's en de uitkomst van de bespreking.

Burgemeester en wethouders van Berkelland,
de secretaris, de burgemeester,

M.N.J. Broers. drs. J.H.A. van Oostrum.

Raadsvergadering : februari 2022

De raad van de gemeente Berkelland;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 04-01-2022;

b e s l u i t :

1. De beleidsdoelstellingen jeugd met bijbehorende indicatoren vaststellen:
- Alle jongeren krijgen de kans hun talenten optimaal te ontwikkelen
- Alle jongeren ontwikkelen zich en groeien op in een veilige leefomgeving
- Alle jongeren hebben een gezonde leefstijl
- Zoveel mogelijk jongeren met jeugdhulp wonen ‘zo thuis mogelijk’
- Alle jongeren met jeugdhulp (inclusief jeugdbescherming) krijgen de juiste zorg op de juiste plek
- Alle jongeren vanaf 16 jaar met jeugdhulp hebben perspectief op werk, onderwijs, eigen woonruimte, relatie

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van 15-02-2022

de griffier, de voorzitter,

**Toelichting raadsvoorstel**

**Onderwerp** : Beleidsdoelstellingen jeugdhulp

Wij legden u in december 2020 drie scenario's voor: een preventief scenario; een scenario gericht op jeugdhulp en een scenario met zowel een preventie-pijler als een jeugdhulp-pijler.

*Scenario 1: Preventie*
In dit scenario ligt de focus specifiek op de kracht van preventie. Daarbij laten we ons inspireren door het gedachtegoed van *Positieve gezondheid* (Huber 2012): gezondheid is het vermogen zich aan te passen en eigen regie te voeren, in het licht van de fysieke, emotionele en sociale uitdagingen van het leven. We willen voorkomen dat jongeren in een kwetsbare positie tussen wal en schip vallen. En tegelijkertijd willen we normaliseren en demedicaliseren en voorkomen dat jongeren jeugdzorg nodig hebben. Bij het bepalen van de preventieve doelstellingen maken we gebruik van het beleidskader *'Samen Denken, Samen Doen'*. We hebben de al bestaande ambities uit het beleidskader verder gespecificeerd, zodat de ambities zich specifiek op de jeugd richten. Deze doelstellingen sluiten ook aan bij het regionale preventie akkoord *'Gezondheid en Geluk voorop in de Achterhoek 2020-2030'* dat op 9 juli 2020 is ondertekend door 50 Achterhoekse partners.

*Scenario 2: Jeugdhulp*
De doelstellingen zijn gericht op jongeren met jeugdhulp. Ze zijn gebaseerd op het transformatieplan jeugdzorgregio Achterhoek 2018-2022 *'Perspectief, binding en ondersteuning'*.

*Scenario 3: Preventie en jeugdhulp*
Dit scenario is gebaseerd op de doelen van de Jeugdwet waar we ons lokaal bij aansluiten: preventie, normaliseren, zorg zo nabij mogelijk organiseren, één plan voor één gezin. Daarmee is het een scenario met doelstellingen waarvan de eerste zeer preventief van aard is en de anderen specifiek betrekking hebben op jeugdzorg. De eerste doelstelling kan gezien worden als een samenvatting van de drie preventieve doelstellingen uit scenario 1. Waaraan het volgende maatschappelijk effect is toegevoegd: elk jaar neemt het percentage jongeren met jeugdhulp af.

In de bespreking tijdens een commissievergadering eind 2020 is de voorkeur uitgesproken voor een samenvoeging van de scenario's 1 en 2. Dit leidt tot deze zes doelstellingen:

- Alle jongeren krijgen de kans hun talenten optimaal te ontwikkelen
  Als jongeren de kans krijgen hun talenten optimaal te ontwikkelen, groeien zij op tot zelfverzekerde en zelfstandige volwassenen. We streven naar een gemeenschap waarin voor iedereen plek is. Normaliseren en demedicaliseren zijn hierbij belangrijke uitgangspunten. De basisvoorzieningen (zoals school, buurt, kerk, verenigingsleven, jongerenwerk) dragen bij aan gelijke kansen voor iedereen.

- Alle jongeren ontwikkelen zich en groeien op in een veilige leefomgeving
  Een veilige basis is een cruciale voorwaarde bij het gezond opgroeien. De verantwoordelijkheid daarvoor ligt bij de ouders/opvoeders. De basis wordt verder gevormd door het sociale netwerk en basisvoorzieningen (zoals school, huisarts, buurt, Voormekaar).

- Alle jongeren hebben een gezonde leefstijl
  Als jongeren zich fit voelen, zijn zij beter in staat om met de uitdagingen om te gaan die horen bij opgroeien en de weg naar zelfstandigheid.

- Zoveel mogelijk jongeren met jeugdhulp wonen 'zo thuis mogelijk'
  Dat wil zeggen: bij (een van) de ouders, bij een ander gezin uit het sociale netwerk, in een pleeggezin of in een gezinshuis.

- Alle jongeren met jeugdhulp (inclusief jeugdbescherming) krijgen de juiste zorg op de juiste plek
  Als de veiligheid of ontwikkeling van jongeren in het geding is, wordt op tijd door de samenwerkende instanties de juiste hulp en ondersteuning ingezet. Dit betekent dat er een effectieve samenwerking is die wordt gekenmerkt door goed kunnen signaleren, op- en afschalen, één plan voor één gezin (integraal en intersectoraal werken).

- Alle jongeren vanaf 16 jaar met jeugdhulp hebben perspectief op werk, onderwijs, eigen woonruimte, relatie
  Zo zetten we ons met onze partners in om jongeren met jeugdhulp goed voor te bereiden op een zo zelfstandig mogelijk leven.

**Bijlagen:**

- Beleidsdoelstellingen en bijbehorende indicatoren jeugd
- Advies Welzijnsraad
- Advies Jongerenraad